

สรุปผลการเสวนา

สร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม เพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล

จัดทำโดย
คณะกรรมการสังคม วิชาการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สรุปผลการเสวนา
สร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล

จัดทำโดย
คณะกรรมการการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คำนำ

ด้วยสภาวะสังคมปัจจุบัน “สื่อ” ได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการหล่อหลอม บ่มเพาะพฤติกรรม ค่านิยม ทักษะคิด และการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนผ่านสื่อประเภทต่างๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ และพบว่าเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อ ใช้สื่อ เสพสื่อ และสร้างสื่อประเภทต่างๆ ได้อย่างเสรี ตลอดจนสามารถแสดงออกในรูปแบบต่างๆ เช่น การแสดงความคิดเห็น การโพสรูปหรือคลิปวิดีโอ ซึ่งบางครั้งเป็นไปในทางที่ไม่เหมาะสม สาเหตุประการหนึ่งเกิดจากการที่เด็กและเยาวชนขาดการใช้วิจารณญาณในการตรวจสอบ วิเคราะห์ แยกแยะในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้ตกเป็นเหยื่อจากการเสพสื่อ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อเด็กและเยาวชน และนำไปสู่การเกิดปัญหาสังคมในที่สุด

คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรจัดเวทีเสวนาสถาสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัลขึ้นมาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้กับเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อและเสพสื่ออย่างสร้างสรรค์เท่าทันยุคสมัย โดยเห็นถึงความจำเป็นในการสร้างภูมิคุ้มกันจากภายในโดยดำเนินการพร้อมกับการปลูกฝังคุณธรรมภายในจิตใจ เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถแยกแยะในการเลือกรับสื่อต่างๆ และสามารถอยู่ในโลกของสื่อได้อย่างปลอดภัย และใช้สื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

คณะกรรมการธิการ จึงมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางในการหนุนสร้าง ” ภูมิคุ้มกันทางสังคม “ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อทั้งแง่ของการสร้างและเสพสื่อได้อย่างปลอดภัย และเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนเกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในรูปแบบต่างๆ อย่างเหมาะสมต่อไป

ด้วยจิตคารวะ

(นายวัลลภ ตังคณานูรักษ์)

ประธานคณะกรรมการธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน

สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
๑. สรุปผลการเสวนาสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็ก และเยาวชนในยุคดิจิทัล	๑
๒. ปาฐกพิเศษ เรื่อง การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม เพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล	๘
๓. เวทีเสวนาเพื่อสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อ เด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล	๑๓
๔. สรุปผลจากเวทีเสวนา	๒๓
๕. ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเสวนา	๒๕
๖. การจัดทำเวทีเวิร์ดคาเฟ่ (World Café) สนทนาสานพลัง “พลเมือง” เรื่อง “ปฏิรูปพลเมือง....สู่การปฏิรูปเมือง”	๒๘
๗. สรุปผลที่ได้จากเวทีเวิร์ดคาเฟ่ (World Café)	๓๑
๘. การสรุปผลและกล่าวปิดการเสวนา	๓๕

ภาคผนวก

๑. รายชื่อคณะกรรมการจัดการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรีผู้สูงอายุ
คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
๒. รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำ
คณะกรรมการจัดการ
๓. รายชื่อที่ปรึกษาภিতติมศักดิ์คณะกรรมการ
๔. รายชื่อคณะอนุกรรมการ

สรุปผลการเสวนา

สร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล

จัดโดย

คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ

คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ดำเนินการโดย คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

วันจันทร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา

ณ ห้องรับรอง ๑-๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

.....

คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ได้จัดการเสวนาสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็ก และเยาวชนในยุคดิจิทัล ในวันจันทร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องรับรอง ๑-๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ โดยนายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ประธานคณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดการเสวนา และคุณหญิงทรงสุฑา ยอดมณี รองประธานคณะกรรมการและประธานคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ กล่าวรายงาน สรุปสาระสำคัญจากการเสวนาสรุปได้ ดังนี้

บรรยากาศก่อนการเสวนา

กล่าวต้อนรับและชี้แจงภาพรวมของการเสวนา โดย นายเศรษฐา ศิระฉายา
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี รองประธานคณะกรรมการและประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ กล่าวว่า ปัญหาในยุคปัจจุบันที่ “สื่อ” ได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการหล่อหลอม บ่มเพาะพฤติกรรม ค่านิยม ทัศนคติ และการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสังคมออนไลน์ หรือ Social Media ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ เนื่องจากเด็ก และเยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อ ใช้สื่อ เสพสื่อ และสร้างสื่อประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเสรี สามารถแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงความคิดเห็น การโพสรูปหรือคลิปวิดีโอ ซึ่งบางครั้งเป็นไปในทางที่ไม่เหมาะสม อันนำมาซึ่งปรากฏการณ์และค่านิยมที่นำไปสู่ปัญหาทางสังคม ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งเกิดจากปัญหาการขาดการวิเคราะห์และแยกแยะว่าสื่อประเภทใดที่เป็นประโยชน์ หรือโทษสำหรับตัวเอง ทำให้ตกเป็นเหยื่อจากการเสพสื่อ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเด็กและเยาวชน และนำไปสู่การเกิดปัญหาสังคมในที่สุด

(ภาพซ้าย) กล่าวรายงาน โดย คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี
รองประธานคณะกรรมการและประธานคณะกรรมการ
กิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ และกล่าวเปิดการเสวนา
โดย นายวัลลภ ตังคณานูรักษ์ ประธานคณะกรรมการสังคม
กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส (ภาพขวา)

การจัดการเสวนามีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับการเข้าถึง การใช้สื่อและเสฟสื่ออย่างสร้างสรรค์ ให้เท่าทันยุคสมัย ตลอดจนสร้างความตระหนักถึงปัญหาภูมิคุ้มกันทางสังคม บทพร่องของเด็กและเยาวชน โดยเปิดเวทีในการระดมความคิดเห็นเพื่อค้นหา ต้นเหตุของปัญหา และกำหนดแนวทางในการหนุนสร้าง “ภูมิคุ้มกันทางสังคม” ต่อการที่เด็กและเยาวชนปฏิสัมพันธ์กับสื่อทั้งแง่ของการสร้างและเสฟสื่อ ตลอดจนเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้เอื้อต่อแนวทางในการป้องกันการปฏิสัมพันธ์เด็กกับสื่อที่ไม่พึงประสงค์ต่อไป และเพื่อให้การเสวนาเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

การเสวนาเริ่มต้นด้วยการปาฐกพิเศษ เรื่อง “การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติ มงคลชัยอรัญญา คณบดีวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อด้วยเวทีเสวนาเพื่อสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล โดยมีผู้ร่วมเวทีเสวนาซึ่งมาจากหลากหลายวงการ ได้แก่ ๑. นางสุรางคณา วายุภาพ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ๒. ดร.รัฐศาสตร์ กรสูต ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักส่งเสริมธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ๓. แพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ๔. นางสาวแอน ทองประสม ดารานักแสดงและผู้จัดละคร และ ๕. นางสาวเขมนิจ จามิกรณ์ ดารานักแสดง

และดำเนินรายการ โดย นายกันติพจน์ ศรีบุญรัตน์ อนุกรรมการกิจการ
เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

ส่วนในภาคบ่ายเป็นกิจกรรมการเปิดเวทีเวิร์คคาเฟ่เพื่อการค้นหา
“ภูมิคุ้มกันภายใน” ภายใต้กรอบคำถามและบทบาทที่กำหนด โดยมีวิทยากร
ประจำกลุ่มที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิคอยให้คำแนะนำ และท้ายสุดได้เปิดโอกาสให้มีการ
การอภิปรายรับฟังและร่วมสะท้อนความเห็นจากผู้เข้าร่วมเสวนาเพื่อให้
การเสวนาเกิดประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค
ประชาสังคม

**นายวัลลภ ตังคณานุก์ ประธานคณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส** กล่าวว่า

ในปัจจุบัน สังคมไทยมีกลไกความเคลื่อนไหวที่สอดรับกับแนวทาง
การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล ดังนี้

๑. เกิดกระบวนการส่งเสริมและผลักดันเพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย
ที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและ
สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันสื่อต่าง ๆ ได้เข้ามา
มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากขึ้น
แต่กลับพบว่าสื่อที่มีเนื้อหาสาระในเชิงสร้างสรรค์และเหมาะสมสำหรับเด็ก
และเยาวชนยังมีจำนวนน้อย สาเหตุประการหนึ่งเกิดจากการไม่ได้รับ
ความนิยมของผู้บริโภคสื่อ จึงทำให้ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณในการ
ผลิตและเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ ดังนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เห็นชอบกับ
พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมี
ผลบังคับเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘ โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อรณรงค์

ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและครอบครัวให้มีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ ฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ และสามารถใช้อสื่อในการพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม ตลอดจนส่งเสริมบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๒. การบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีสาระสำคัญในการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน อำเภอ จังหวัด และประเทศ แต่ในทางปฏิบัติได้มีการดำเนินงานสภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบลแล้ว ทั้งนี้ การดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนเปรียบเสมือนการดำเนินงานในรูปแบบของรัฐสภา กล่าวคือ มีกระบวนการที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน และสนับสนุนให้มีตัวแทนของเด็กและเยาวชนในการเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อผลักดันให้เป็นนโยบายด้านเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวยังได้กำหนดให้มีการจัดประชุมสมัชชาการพัฒนาเด็กและเยาวชน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อติดตามสถานการณ์เด็กและเยาวชนของประเทศ และระดมความคิดจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ที่ทำงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนจากทั่วประเทศเพื่อกำหนดทิศทางในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาที่เร่งด่วนของเด็กและเยาวชนไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน และในปีที่ประชุมได้หยิบยกเอาประเด็น "การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน" ขึ้นมาพิจารณาร่วมกัน และมีข้อเสนอ ดังนี้

(๑) สภาเด็กและเยาวชนจะดำเนินการปลูกฝังจิตสำนึกและส่งเสริมค่านิยมในการใช้สื่อและเลือกรับสื่อที่ถูกต้องและเหมาะสมตามช่วงวัย

(๒) สภาเด็กและเยาวชนจะร่วมมือกับกลุ่มเด็กและเยาวชนทำข้อตกลงหรือ MOU กับประชาสัมพันธ์จังหวัดเพื่อให้เด็กสายอาชีวศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและประชาสัมพันธ์ให้เด็กรู้เท่าทันสื่อ

(๓) เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุหลักสูตรสื่อสร้างสรรค์ไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนภาคบังคับในสถานศึกษา

๓. เสนอให้หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านสื่อออนไลน์ ปรับปรุง แก้ไข และกฎหมายต่อผู้ประกอบการที่กระทำผิดด้านเว็บไซต์ รวมทั้งให้ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายผู้ประกอบการเว็บไซต์อย่างเข้มงวดและจริงจัง

ดังนั้น การจัดเสวนาในวันนี้ถือเป็นกลไกการขับเคลื่อนที่สำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินการดังกล่าวประสบความสำเร็จ

นายวัลลภ ตังคณานุก์ษ์ ประธานคณะกรรมการกิจการฯ

คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี รองประธานฯ

ร่วมกับกรรมการฯ ถ่ายรูปร่วมกับวิทยากร

ปาฐกพิเศษ

เรื่อง “การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล”

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติ มงคลชัยอรัญญา คณบดี
วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า

“อินเทอร์เน็ต” ถือเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามามีบทบาทและถูกนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นตัวอย่างในต่างประเทศที่นำระบบอินเทอร์เน็ต เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ทั้งด้านการศึกษา และเศรษฐกิจ จากข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ต เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบว่า ปัจจุบันมีคนใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก จำนวนประมาณ ๒,๓๐๐ ล้านคน เป็นคนไทย ประมาณ ๒๕ ล้านคน คิดเป็น ๓๙% และพบว่าคนไทยใช้เฟสบุ๊คมากเป็นอันดับ ๙ ของโลกหรือประมาณ ๒๘ ล้านคน ทั้งนี้ เป็นประชากรที่มีอายุ ๖ ปีขึ้นไป โดยที่กลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๕-๒๔ ปี มีสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตสูงกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งจากผลการสำรวจพฤติกรรมบริโภคสื่อของเยาวชน โดยบริษัท ซินโนเวต จำกัด พบว่า เยาวชนไทย ซึ่งมีอายุ ๑๕-๒๔ ปี ใช้อินเทอร์เน็ตสูงถึง ๓.๑ ชั่วโมงต่อวันและใช้เวลาเล่นเกมออนไลน์ผ่านคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ รวมทั้งเกมอิเล็กทรอนิกส์แบบพกพา สูงที่สุดรองแชมป์อันดับหนึ่งในเอเชีย

พิกษัยจากสื่อดิจิทัล แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน ได้แก่

๑) **ภัยจากระบบ** ซึ่งเป็นภัยที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ยกตัวอย่างในกรณีของประเทศเอสโตเนีย ซึ่งถูกโจมตีด้วยไวรัสคอมพิวเตอร์ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากหน่วยงานราชการและเอกชนส่วนใหญ่ถูกเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตทั้งหมด

๒) ภัยจากเนื้อหา เนื่องจากในปัจจุบันเด็กและเยาวชนสามารถเข้าไปเสพสื่อได้โดยง่ายโดยผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างเสรี เช่น การเข้าไปดูสื่อลามก เล่นเกมส์ออนไลน์ หรือการเข้าไปดูโฆษณาชวนเชื่อ ฯลฯ ซึ่งหากขาดการใช้วิจารณญาณในการตรวจสอบ แยกแยะและวิเคราะห์ ทำให้ตกเป็นเหยื่อ หรือหลงผิดไปกับการนำเสนอสื่อ โดยขาดการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิดของครูหรือผู้ปกครองย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร (ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยถือเป็นอันดับ ๒ ของประเทศในแถบเอเชีย) ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาการฆ่าตัวตาย ปัญหาการพนัน นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อการศึกษา หรืออาจกลายเป็นคนก้าวร้าว ขาดความยับยั้งชั่งใจ และผลจากการที่โซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้นทำให้สังคมปัจจุบันกลายเป็น “สังคมก้มหน้า” ส่งผลให้เด็กและเยาวชนขาดทักษะทางสังคม ขาดทักษะชีวิต ขาดการขัดเกลาทางสังคม และก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมา

ปัญหาต่าง ๆ ตามที่กล่าวข้างต้น จึงเป็นที่มาของความจำเป็นในการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม โดยเริ่มจากครอบครัว เพื่อน โรงเรียน ชุมชน ธุรกิจ สื่อ รัฐบาล ทั้งนี้ ต้องเลือกรับตามความเหมาะสม ดังรูป

เงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

- ๑) ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันคิด กำหนดเป้าหมายร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
- ๒) ผสมงาน ผสมใจ
- ๓) งานหลัก : สร้างคนให้รู้จักคิด วิเคราะห์ข้อมูล แสวงหาข้อมูล ความรู้
- ๔) ทำให้คนรู้เท่าทันการโฆษณา ละคร ภาพยนตร์ เพลง ข่าว และข้อมูลในอินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยี
- ๕) ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ ความห่วงใย ใกล้ชิด จะเป็น “เครื่องป้องกันภัย” อย่างดี ซึ่งจะต้องได้จากครอบครัว โรงเรียน และชุมชน
- ๖) เลี่ยงลูกให้ถูกทาง โดยแนะนำและให้ทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น เล่นกีฬา, นั่งสมาธิ หรือเลือกกิจกรรมที่ชอบ
- ๗) ส่งเสริมการเรียนรู้ พร้อมให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ไม่ใช่ห้ามหมดทุกเรื่อง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน

ปาฐกพิเศษ เรื่อง “การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชน
ในยุคดิจิทัล”

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติ มงคลชัยอรัญญา
คณบดีวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัญหาเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบัน ถือเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาชาติ ทั้งเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ ระดับสติปัญญาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่ำ ขาดทักษะในการสื่อสารกับสังคมโลก ซึ่งส่งผลต่อการแข่งขันด้านอาชีพและการค้าที่เปิดเสรี ด้วยเหตุนี้ สังคมไทยจึงต้องมีคนไทยสายพันธุ์ใหม่ที่มีความคิดสติปัญญาที่ดีเพียงพอในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทั้งด้านวิทยาศาสตร์และทางสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และการสร้างคนไทยสายพันธุ์ใหม่ต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งจะเป็นคนรุ่นที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากผลกระทบจากปัจจุบัน ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงเกิดโครงการ Move World Together ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (ส.ท.) หรือกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง

ของมนุษย์ในปัจจุบัน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สมาคมพัฒนา
ศักยภาพและอัจฉริยภาพมนุษย์และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในระยะยาว ปัญหาหนึ่งคือ
ปัญหาการตกเป็นเหยื่อดิจิทัล ประกอบกับปัญหาการศึกษาของประเทศ
ขีดความสามารถของประเทศที่ตกต่ำลง การละเมิดสิทธิทั้งทางด้านการค้า
ทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งปัญหาพลังงานสิ่งแวดล้อม นำมาซึ่งการแก้ไข
ปัญหาโดยการสร้างคนเคลื่อนโลก สายพันธุ์ใหม่

โครงการ Move World Together เป็นโครงการที่เน้นการพัฒนาคน
และมุ่งมั่นสร้างคนไทยพันธุ์ใหม่ที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
และส่งเสริมให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการกับปัญหาพลังงาน
และสิ่งแวดล้อมของชุมชน สังคม และโลก ด้วยแนวทางแบบใหม่ และพัฒนา
แนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ ทำให้สามารถพึ่งตนเองได้
โดยมีรูปแบบกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย

แนวทางที่ ๑ พัฒนาแกนนำเยาวชนทั่วประเทศ โดยจัดอบรมผู้นำ
เยาวชนทั่วประเทศเน้นการพัฒนาทักษะความคิด เช่น การคิดริเริ่มสร้างสรรค์
การคิดเชิงวิจารณ์ญาณ การคิดวิเคราะห์เหตุผล ฯลฯ หลังจากนั้น กลุ่มเยาวชน
กลับไปคิดค้นนวัตกรรมโครงการใหม่ ๆ โดยมีพี่เลี้ยงเป็นที่ปรึกษา หากกลุ่มใด
มีผลงานโดดเด่นและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณ
และเผยแพร่ผลงานต่อไป

แนวทางที่ ๒ การพัฒนาเครือข่ายองค์กรโดยอบรมวิทยากรต้นแบบ
ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเยาวชน พลังงานและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง
ทักษะการคิดให้แก่เครือข่ายองค์กรที่ทำงานด้านเยาวชนที่มีอุดมการณ์

เดียวกัน เพื่อส่งเสริมให้องค์กรและบุคคลนั้น ๆ ไปอบรมผู้นำเยาวชนที่สังกัด
เครือข่ายตนต่อไป

แนวทางที่ ๓ การสร้างเครือข่ายกับเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ
โดยระดมเยาวชนทั่วประเทศจากทุกแหล่งเพื่อร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะเป็น “เครือข่ายคนพันธุ์ใหม่” ที่มีศักยภาพ มีทักษะ
การคิดระดับสูงสามารถในการสร้างกิจกรรมพัฒนาตนเองชุมชนและ
ประเทศชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันนโยบายของชาติที่เกี่ยวข้อง
กับเด็กและเยาวชนต่อไป

เวทีเสวนาเพื่อสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล

ผู้ร่วมเวทีเสวนาโดย (จากซ้ายไปขวา)

๑. แพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข
๒. นางสุรางคณา วายุภาพ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและ
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
(องค์การมหาชน)
๓. ดร.รัฐศาสตร์ กรสูต ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักส่งเสริมธุรกรรม
อิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
(องค์การมหาชน)
๔. นางสาวแอน ทองประสม ดารานักแสดง/ผู้จัดละคร
๕. นางสาวเขมนิจ จามิกรณ์ ดารานักแสดง
๖. นายกันติพจน์ ศรีบุญรัตน์ อนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน
และผู้สูงอายุ ผู้ดำเนินรายการ

ซึ่งการเสวนาสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

บรรยากาศเวทีเสวนาเพื่อสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชน ในยุคดิจิทัล

๑. แพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า

ต้นเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น

“สื่อ” ได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนรูปแบบ หรือเรียกว่า เปลี่ยนภูมิทัศน์ด้านสื่อไปตามยุคสมัย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อค้นหาแนวคิดและแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมโดยเฉพาะการนำเสนอสื่อต่อเด็กและเยาวชน โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการให้เกิดพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมากกว่าการห้ามหรือปิดกั้นการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ดังนั้น สังคมไทยจึงต้องพิจารณาหาแนวทางที่เหมาะสม โดยเน้นส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเด็กและเยาวชนผ่านระบบสื่อออนไลน์อย่างเหมาะสมเพื่อให้สามารถเติบโตท่ามกลางยุคดิจิทัลอย่างมีคุณภาพต่อไป

สิ่งที่ต้องการให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กและ เยาวชน

๑. เข้าใจการใช้งาน โดยเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงและใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องเท่าเทียมกันและสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนของเด็กและเยาวชน

๒. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ถึงการใช้ประโยชน์ เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคพัฒนาตนเองและสังคม มิใช่ใช้เพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว

๓. รู้จักประเมินสถานการณ์การใช้งาน ทั้งนี้ ต้องอาศัยข้อมูลและประสบการณ์จากผู้รู้ที่อยู่รอบตัว

๔. ตระหนักถึงภัยที่อาจเกิดจากการใช้งาน โดยใช้กรณีศึกษาหรือประสบการณ์เพื่อให้เด็กเชื่อ

๕. การเคารพและเรียนรู้เกี่ยวกับกฎพื้นฐานในการใช้งาน กติกาและมารยาท โดยเฉพาะกฎพื้นฐานด้านความปลอดภัยเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้งานสื่อ

หัวใจสำคัญของการเรียนรู้

๑. การส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตให้สอดคล้องและเหมาะสมตามวัย โดยให้ความสำคัญกับความคิดเชิงวิจารณ์ญาณแบบมีเหตุมีผล (critical thinking) และความคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) โดยอยู่ภายใต้พื้นฐานที่ต้องเข้าใจตนเอง เข้าใจคนอื่น และเข้าใจสังคม เช่น ช่วงอายุที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ คือ ช่วงอายุหลังจากสามปี เนื่องจากในช่วงอายุก่อนสามปี ควรส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น ใช้นิ้ว การอ่านหนังสือจากกระดาษ และเมื่อเริ่มเข้าสู่ช่วงชั้นประถมศึกษา เด็กจะเริ่มการคิดเชิงวิจารณ์ญาณแบบมีเหตุมีผล (critical thinking) รู้จัก

แยกแยะและเชื่อมโยงโดยใช้เหตุผล นอกจากนี้ ยังควรกำหนดระยะเวลาในการใช้งานเพียง ๓๐ นาที แต่ไม่ควรเกิน ๒ ชั่วโมง และจัดสรรเวลาให้ทำกิจกรรมอื่นควบคู่กับการใช้เทคโนโลยี

๒. การพิจารณาคัดเลือกเนื้อหา และสถานการณ์ ซึ่งต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และทำความเข้าใจตามช่วงวัยอย่างเหมาะสม โดยต้องสร้างความรู้ความเข้าใจต่อเด็กอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย

๓. การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับเด็ก

๔. ดำเนินการภายใต้กฎของความปลอดภัย เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์และเหมาะสม

ระบบและกลไกในการส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ส่งเสริมการใช้งานที่ถูกต้องและเหมาะสม

๒. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ถูกต้องและเหมาะสม

๓. การแบ่งปัน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

๔. ใช้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้และการพัฒนา

๕. สร้างแหล่งเรียนรู้ การทบทวนหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วยโดยเปิดพื้นที่กิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กตามความสนใจ และที่สำคัญต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาด้านเทคโนโลยีร่วมกัน

๒. นางสุรางคณา วายุภาพ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กล่าวว่า

ในปัจจุบัน พบว่า อินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวันส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันพบว่า คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเวลา ๕.๗ ชั่วโมงต่อวัน หรือ ๕๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ ๑ ใน ๓ ของเวลาในแต่ละวัน ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่สูงมาก ซึ่งหากเราใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ย่อมเปรียบอินเทอร์เน็ตเสมือนเป็นห้องสมุดใบใหญ่ แต่หากใช้ไปในทางที่ไม่เกิดประโยชน์ ก็อาจส่งผลร้ายต่อผู้ใช้เช่นเดียวกัน ดังนั้น สิ่งสำคัญคือต้องพยายามศึกษาค้นคว้าความรู้และทำความเข้าใจเพื่อให้รู้เท่าทันเทคโนโลยี และอย่าตกเป็นทาสของเทคโนโลยี จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า เด็กซึ่งอยู่วัย “Generation X” ซึ่งเป็นผู้ที่เกิดช่วง พ.ศ.๒๕๐๘-๒๕๒๓ และ “Generation Y” ซึ่งเป็นผู้ที่เกิดช่วง พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๔๓ เป็นวัยที่เข้าไปดูข้อมูลในอินเทอร์เน็ตแล้วยังไม่เชื่อข้อมูลทันที แต่วัยที่เรียกว่า “Baby Boomers” เป็นผู้ที่เกิดช่วง พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๒๕๐๗ ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยียังไม่แพร่หลายนัก กลับเป็นกลุ่มคนที่น่าวิตกกังวลเนื่องจากคนกลุ่มนี้จะต้องพยายามปรับตัวให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวัน ดังนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมีภารกิจด้านนิติบัญญัติจึงได้ส่งเสริมและผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสื่อและเทคโนโลยีหลายฉบับด้วยกันภายใต้บริบท ดังนี้

๑. ส่งเสริมให้ตัวเลขทางเศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้น จะเห็นได้จากการที่ภาครัฐมีนโยบายเพื่อการจัดทำนโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Digital Economy) โดยเร่งพัฒนาโครงการพื้นฐานในการสื่อสารเพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม

๒. การกำหนดกลไกทางกฎหมายเพื่อตั้งรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยี เช่นพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อห้ามทำซ้ำ ดัดแปลง ทั้งนี้ ผู้ใช้ควรศึกษาในเรื่องของสัญญาอนุญาต หรือ “creative commons” เพื่อตรวจสอบสิทธิในการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างปลอดภัย เนื่องจากงานชิ้นต่าง ๆ ที่ได้รับการสร้างสรรค์ล้วนแต่ได้รับความคุ้มครองด้านลิขสิทธิ์ และทรัพย์สินทางปัญญา ดังนั้น หากมีการเผยแพร่ชิ้นงานบนอินเทอร์เน็ต ย่อมต้องได้รับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ทั้งสิ้น สัญญาอนุญาต หรือ “creative commons” จะทำหน้าที่เป็นใบอนุญาตลิขสิทธิ์ผลงานที่เป็นมาตรฐานให้สามารถนำไปใช้อย่างเปิดเผยกับผลงานใด ๆ ตามเงื่อนไขที่เจ้าของผู้ผลิตผลงานชิ้นนั้น ๆ กำหนดไว้ และยังสามารถกำหนดขอบเขตของลิขสิทธิ์ผลงานได้ ดังตัวอย่าง

สัญลักษณ์เงื่อนไขครีเอทีฟคอมมอนส์โดยสรุป...

แสดงที่มา (by) หมายถึง :

คุณเป็นยอมให้ผู้อื่นคัดลอก แจกจ่าย จัดแสดง และเผยแพร่ของคุณ (รวมทั้งงานที่ดัดแปลงจากมัน) – แต่ก็ต่อเมื่อพวกเขาประกาศด้วยว่างานนี้เป็นของคุณ

ไม่ใช่เพื่อการค้า (nc) หมายถึง :

คุณเป็นยอมให้ผู้อื่นคัดลอก แจกจ่าย จัดแสดง และเผยแพร่ของคุณ (รวมทั้งงานที่ดัดแปลงจากมัน) – แต่สำหรับจุดประสงค์ที่ไม่ใช่เพื่อการค้าเท่านั้น

ไม่ดัดแปลง (nd) หมายถึง :

คุณเป็นยอมให้ผู้อื่นคัดลอก แจกจ่าย จัดแสดง และเผยแพร่ของคุณ เฉพาะงานที่เหมือนต้นฉบับทุกประการเท่านั้น ไม่ใช่งานที่ถูกแก้ไขดัดแปลง

อนุญาตแบบเดียวกัน (sa) หมายถึง :

คุณเป็นยอมให้ผู้อื่นแจกจ่ายงานดัดแปลง ด้วยสัญญาอนุญาตที่เหมือนกับที่ใช้กับงานของคุณเท่านั้น

เงื่อนไขเหล่านี้ สามารถประกอบใช้ร่วมกันได้ เช่น :

หมายถึง สัญญาอนุญาตแบบ **แสดงที่มา-อนุญาตแบบเดียวกัน (by-sa)**

หมายถึง **แสดงที่มา-ไม่ใช่เพื่อการค้า-ไม่ดัดแปลง (by-nc-nd)**

ที่มา <http://www.it๒๔hrs.com/๒๐๑๒/creative-commons-copyright/>

ข้อคิดสำหรับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล คือ การใช้วิจารณ์ญาณในการคิด แยกแยะ วิเคราะห์ให้รอบคอบก่อนที่จะเลือกทำอะไรลงไป เนื่องจาก อาจส่งผลกระทบต่อขั้นในอนาคต ดังจะเห็นจากตัวอย่างในกรณีที่ถูกบุคคล เคยกระทำการที่ไม่เหมาะสมในอดีต อาจส่งผลกระทบต่ออนาคต ในการทำงานได้ เป็นต้น

๓. ดร.รัฐศาสตร์ กรสูต ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักส่งเสริมธุรกรรม อิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กล่าวว่

“โซเชียมัลมีเดีย” ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ของประเทศ และจากข้อมูลรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ในประเทศไทย ปี ๒๕๕๘ (Thailand Internet User Profile ๒๐๑๕) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นการสำรวจเพื่อให้เห็น ถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และเป็นข้อมูลสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนา ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ให้บริการแก่ผู้ใช้ข้อมูลภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้สนใจทั่วไป พบว่า คนไทยใช้งานอินเทอร์เน็ตในระดับที่สูง คิดเป็น ๔๒ - ๗๖.๙ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ ๘.๒ ชั่วโมงต่อวัน ส่วน GEN-Y มีจำนวน ชั่วโมงการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอายุอื่น โดยมีระยะเวลาในการใช้งานโดยเฉลี่ย ๕๔.๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งหมายถึง ครึ่งชีวิตของเราใช้งานอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์โซเชียมัลมีเดียล ส่วนเพศที่สาม เป็นเพศที่มีจำนวนชั่วโมงที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุด

พิษภัยในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

การที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อในรูปแบบต่าง ๆ และแสดงออกได้อย่างเสรี เช่น การแสดงความคิดเห็นในเฟสบุ๊ค การโพสรูปหรือคลิปวิดีโอ แต่หากเด็กและเยาวชนเสพสื่อโดยขาดการวิเคราะห์และแยกแยะว่าสื่อประเภทใดที่เป็นประโยชน์ หรือโทษก็อาจตกเป็นเหยื่อจากการเสพสื่อ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อเด็กและเยาวชน เช่น ปัญหาที่เกิดจากการใช้เฟสบุ๊ค หรือโซเชียลออนไลน์ในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น เมื่อพูดคุยกันผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตจึงเกิดการสร้างตัวตนขึ้นมาใช้หลอกลวงกัน ส่งผลให้เกิดภัยอื่นๆ ตามมา เช่น การนัดพบกันและอาจนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ดังนั้น การสร้างตัวตนในระดับที่เหมาะสมจึงเป็นหนทางในการแก้ไขมิให้เกิดปัญหาข้างต้น ทั้งนี้ ผู้ใช้สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ควรต้องรู้เท่าทันและมีภูมิคุ้มกันในการใช้สื่อเหล่านี้อย่างเหมาะสม เช่น การกำหนดระดับชั้นความลับโดยมิต้องเปิดเผยตัวตนอย่างเต็มที่ การรู้จักคัดกรองข้อมูลส่วนตัวเพื่อการใช้งานอย่างเหมาะสม และห้ามกระทำการอันเป็นช่องทางให้มีฉ้อฉลสามารถล้วงความลับของเราได้ เช่น การเช็คอินแบบ real time เป็นต้น และแม้ว่าประเทศไทยจะมีการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ไทย หรือ rating อยู่แล้วแต่ยังมีได้ถูกบังคับใช้อย่างเคร่งครัดและยังไม่มีการลงโทษต่อผู้ละเมิดกฎหมายอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ยังควรสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนโดยประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ผลพวงจากปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดกฎเกณฑ์หรือการกำหนดมารยาทบนการใช้อินเทอร์เน็ตหรือโซเชียลมีเดียขึ้น เช่น สิ่งใดควรแชร์ สิ่งใดไม่ควรเขียนลงไป ดังนั้น เราต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ และปรับปรุง

พฤติกรรมการใช้สื่อให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อให้สามารถรู้เท่าทัน และใช้อินเทอร์เน็ตหรือโซเชียลออนไลน์อย่างสร้างสรรค์

สรุปวิธีแก้ไขปัญหา

๑. ควรกำหนดระดับชั้นความลับโดยมีต้องเปิดเผยข้อมูล ส่วนตัวอย่างเต็มที่บนโซเชียลมีเดียเพื่อป้องกันภัยที่อาจเกิดจากโซเชียลมีเดีย
๒. การจัดสถานที่ให้เด็กและเยาวชนสำหรับใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมโดยควรจัดให้อยู่บริเวณส่วนกลางของบ้านหรือสถานที่ที่ไม่ลับตาคน และมีผู้ปกครองหรือครูคอยดูแลและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
๓. การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวดและจริงจัง

๔. นางสาวแอน ทองประสม ดารานักแสดง/ผู้จัดละคร กล่าวว่่า

ในฐานะที่เป็นผู้จัดละคร ได้มีส่วนร่วมในการสร้างความตระหนักในการใช้และเสฟสื่ออย่างถูกต้องและเหมาะสมผ่านตัวละครเรื่องแอบรักออนไลน์ ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่แฝงวิถีคิดเพื่อสร้างความตระหนักต่อเด็กและเยาวชนในการใช้และรู้เท่าทันสื่อ เนื่องจากการใช้สื่อออนไลน์เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของคนในสังคมยุคนี้ นอกจากนี้ ยังเป็นผู้จัดรายการส่งเสริมและสร้างสรรค์สถาบันครอบครัวหลายรายการ เช่น รายการสนามเด็กเล่น โดยให้เด็กมาร่วมกิจกรรมในรายการ และให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในรายการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว รายการแก๊งค์รักเด็ก โดยสัมภาษณ์ดาราที่ประพฤติตัวดี และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม เพื่อให้เด็กเกิดการเลียนแบบในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

จะเห็นได้ว่า การสร้างละครหรือการนำเสนอรายการต่าง ๆ ในลักษณะดังที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันของเด็กและเยาวชนให้มีความเข้มแข็ง รู้จักใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์

กลั่นกรองและเลือกใช้ประโยชน์จากสื่ออย่างเหมาะสม และสิ่งสำคัญที่สุดคือ เราควรก้าวให้ทันเทคโนโลยี โดยต้องรู้เท่าทัน และต้องเดินตามให้ทัน โดยต้องมีผู้แนะนำและให้คำปรึกษาไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

๕. นางสาวเชมินิจ จามิกรณ์ ดารานักแสดง กล่าวว่

จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันได้มีการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต ทั้งหน้าที่การงาน และชีวิตส่วนตัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการค้นหา การจัดเก็บข้อมูล การติดต่อสื่อสาร การติดตามข่าวสาร การศึกษา การค้าขาย หรือทำธุรกรรมใด ๆ ดังนั้น เราจำเป็นต้องก้าวให้ทันกับยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนไปและต้องรู้จักใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม แต่หากเกิดการใช้สื่อในทางที่ไม่เหมาะสม จึงเปรียบเสมือนภัยเงียบที่เข้ามาบ่อนทำลายเด็กและเยาวชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างภูมิคุ้มกันจากภายในเพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถแยกแยะและเลือกรับสื่อ และสามารถรู้เท่าทันสื่อ

สำหรับตนเอง เลือกที่จะใช้ประโยชน์จากสื่อโซเชียลมีเดีย โดยให้สื่อทำหน้าที่เปรียบเสมือนช่องทีวีหนึ่งช่องหรือ Pancake Tv. เพื่อบอกต่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในทางที่เป็นประโยชน์อย่างถูกต้อง ถูกวิธีและรู้เท่าทันส่งผลดีต่อตัวเราและสังคม เช่น การใช้สื่อเป็นช่องทางหรือสื่อกลางในการขอความช่วยเหลือจากสังคมเมื่อครั้งเกิดเหตุการณ์อุทกภัย เป็นต้น

สรุปผลจากเวทีเสวนา

ด้วยสังคมปัจจุบันที่ “สื่อ” ประเภทต่าง ๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสังคมออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย ได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรม ค่านิยม ทัศนคติ และการเรียนรู้ของคนในสังคม โดยเฉพาะ

เด็กและเยาวชน และการที่เด็กและเยาวชนมีช่องทางในการเข้าถึงสื่อ ใช้สื่อ เสพสื่อ และสร้างสื่อประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเสรี ทำให้บางครั้งเกิดการใช้สื่อ ไปในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งเกิดจากการที่เด็กและเยาวชน ยังขาดการวิเคราะห์และแยกแยะว่าสื่อประเภทใดที่เป็นประโยชน์ หรือโทษ สำหรับตัวเอง ทำให้ตกเป็นเหยื่อจากการเสพสื่อได้โดยง่าย ซึ่งจะก่อให้เกิด ความเสียหายต่อเด็กและเยาวชน และนำไปสู่การเกิดปัญหาสังคมในที่สุด ซึ่งประเด็นนี้ถือเป็นเรื่องที่สังคมกำลังเกิดความวิตกกังวล เนื่องจากอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบเกินกว่าขอบเขตที่สามารถ ควบคุมได้ ก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อเด็กและเยาวชนในหลากหลายช่องทาง ดังนั้น จึงต้องกำหนดแนวทางในการป้องกันและตรวจสอบเพื่อให้สามารถ เตรียมรับมือกับภัยที่จะเกิดขึ้นได้เร็วยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีหนึ่งคือ การสร้างความ ตระหนักและรณรงค์ให้สังคมไทยเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมการส่งต่อ ข้อมูล โดยการตรวจสอบข้อมูลและแหล่งที่มาก่อนส่งต่อ หรือ Check ก่อน Share เพื่อมิให้เสี่ยงต่อการกระทำผิดกฎหมาย และสอดคล้องกับ แนวคิดของต่างประเทศที่ว่า “Stop Think Connect” ซึ่งก็คือการตรวจสอบ ข้อมูลในเบื้องต้นก่อนที่จะส่งข้อความต่อเพื่อป้องกันปัญหาการเกิดความ ที่ผิดเพี้ยนจากความเป็นจริงและก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น การแชร์ ข้อมูลต่าง ๆ ที่อาจเป็นเรื่องลวงเพื่อสร้างกระแส อาจส่งผลกระทบต่อสังคม ดังนั้น ต้องขึ้นอยู่กับมุมมองและระบบการคิด ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาไป ในทางที่ถูกต้องเพื่อนำไปสู่การสร้างพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของสังคมต่อไป นอกจากนี้ ยังต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายรวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวดและจริงจัง

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเสวนา

ถาม เห็นด้วยกับการพัฒนาเรื่องการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ไทย หรือ rating ให้มีความครอบคลุมและเหมาะสมมากขึ้น นอกจากนี้ พ่อแม่ครูผู้ปกครองควรต้องเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีให้เท่าทันเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เท่าทันและสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมควบคู่กันไปอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังเกิดกรณีเด็กและเยาวชนได้รับผลกระทบจากการใช้สินค้าที่ดาราคาเป็นฟรีเซ็นเตอร์และมีการอวดอ้างสรรพคุณและโฆษณาเกินจริง เช่น สินค้าเครื่องสำอาง ยาลดความอ้วน จิ้งขอหรือเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ตอบ ในฐานะของศิลปินดาราคาทำหน้าที่ในการนำเสนอสินค้าก่อนอื่นจะต้องพิจารณาข้อมูลคุณภาพของสินค้าเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในสินค้าชิ้นนั้นก่อน อย่างไรก็ตาม เด็กและเยาวชนที่เป็นผู้เสพสื่อจะต้องใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สินค้าโดยเข้าไปศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมก่อนที่จะเชื่อและใช้สินค้าประเภทนั้น ๆ นอกจากนี้ ยังต้องได้รับการปลูกฝังและการให้คำปรึกษาจากครูและผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดด้วย

ถาม Net Idol ถือเป็นอาชีพที่มีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงควรเปิดพื้นที่เพื่อให้เด็ก Net idol เหล่านั้นมารวมตัวกันทำประโยชน์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีและเป็นตัวอย่างแก่เด็กและเยาวชน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ตอบ ความคิดเห็นข้างต้นถือเป็นเรื่องที่ควรสนับสนุนเป็นอย่างยิ่งเนื่องจาก Net Idol เป็นบุคคลซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปของวัยรุ่น และส่วนใหญ่

เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่น เช่น ดาวโรงเรียน ดาวคณะ ดังนั้น ย่อมมีผู้
ที่ชื่นชอบเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว ดังนั้น การสร้างเวทีเพื่อให้ Net Idol ได้แสดง
ความสามารถและสร้างค่านิยมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีย่อมเป็นสิ่งที่ควรได้รับ
การสนับสนุนและต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดผลทางสังคม
ในเชิงบวกอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้แสดงความคิดเห็นและข้อซักถาม

ถาม อยากทราบถึงแนวทางในการดำเนินการกรณีพบเห็นการโพสรูปภาพที่ไม่เหมาะสม

ตอบ สิ่งสำคัญคือผู้ที่เสปสื่อจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตนเองก่อนเป็นอันดับแรก โดยปรับเปลี่ยนวิธีคิด มุมมองและนิสัย โดยหลีกเลี่ยงการกระทำการใด ๆ ที่จะสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น และไม่ควรรใช้ช่องทางโซเชียลมีเดียในการทำลายหรือว่าร้ายผู้อื่น แต่เลือกที่จะกระทำโดยหยุดส่งหยุดแชร์ หยุดกด like

ถาม ต้องการให้มีพื้นที่สำหรับนำเสนอสื่อสร้างสรรค์ต่อเด็กและเยาวชน เช่น พื้นที่ในการนำเสนอภาพยนตร์สั้นที่เป็นผลงานของเด็กและเยาวชน

ตอบ ในปัจจุบันมีช่องทางสำหรับนำเสนอสื่อสร้างสรรค์ต่อเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น เช่น ทีวีดิจิทัล อีกทั้งยังมีหลายหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำสื่อสร้างสรรค์ต่อเด็กและเยาวชน

คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี รองประธานคณะกรรมการ
และประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ
ถ่ายภาพเป็นที่ระลึกร่วมกับอนุกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
และวิทยากร

การจัดทำเวทีเวิลด์คาเฟ่ (World Café) สนทนาสานพลัง “พลเมือง”
เรื่อง “ปฏิรูปพลเมือง...สู่การปฏิรูปเมือง”

เวทีเวิลด์คาเฟ่ (World Café) เป็นรูปแบบหนึ่งของการทำกิจกรรม
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเน้นให้ "ผู้เข้าร่วมทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน
ความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็น" ในประเด็นที่กลุ่มได้กำหนดไว้ และ
ได้แบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม โดยมีวิทยากรประจำกลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ นายพีรพัทธ์ นันนารรัตน์/นายณัฐภัทร รุ่งสวัสดิทรัพย์

กลุ่มที่ ๒ นางสาวริน ลิขิตาภรณ์/นายวิญญู พิทักษ์ปกรณ์/นางนฤมล

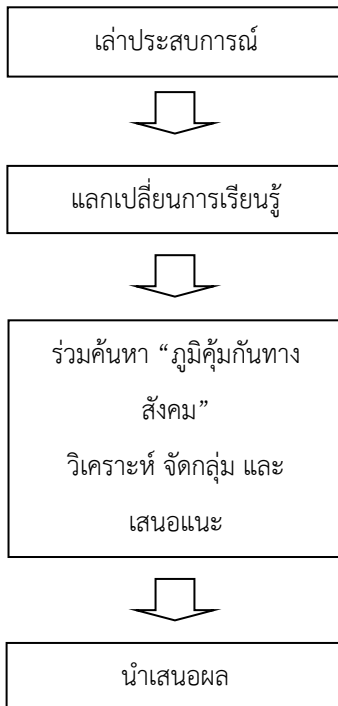
ล้อมทอง

กลุ่มที่ ๓ คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์/ดร.พันธุ์ เจตน์ลิน

กลุ่มที่ ๔ นายรณฤทธิ์ มงคลรัตน์/นางธนัทธร นิธิธีรพัช

และดำเนินกิจกรรม โดย นายโชติเวชญ์ อึ้งเกลี้ยง

ซึ่งในการเสวนาครั้งนี้ ได้กำหนดประเด็นคือ “การค้นหาภูมิคุ้มกันทางสังคมผ่านประสบการณ์จริงจากเด็กและเยาวชน” โดยกำหนดวิธีการเป็นขั้นตอน ดังนี้

บรรยากาศการจัดทำเวทีเวิลด์คาเฟ่ (World Café)

สรุปผลที่ได้จากเวทีเวิร์ลด์คาเฟ่ (World Café) แบ่งออกเป็น
๒ ประเด็น ได้แก่ ปัญหาที่พบและแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกัน สรุปได้ดังนี้

ปัญหาที่พบ

๑. การโฆษณาที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การเชิญชวน หลอกหลวงให้กดดาวนโหลด การโฆษณาชวนเชื่อ หลอกหลวงผู้บริโภค การโฆษณาผ่านอินเทอร์เน็ต

๒. การนำเสนอสื่อที่ไม่เหมาะสม เช่น แชร์วิดีโอคลิปการตบตี การทารุณกรรมสัตว์ ลามก การละเมิดลิขสิทธิ์ การตั้งสถานะส่วนตัวด้วยอารมณ์เพียงชั่ววูบบนโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุค เป็นต้น

๓. การนำเสนอข่าวที่บิดเบือนหรือเกินความจริงซึ่งอาจเกิดจากการกด like กด share โดยขาดการคิดวิเคราะห์ และใช้วิจารณ์ญาติตรงตรงให้รอบคอบก่อน การนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาเพื่อให้เกิดความแตกแยก เป็นต้น

๔. การแสดงออกไม่เหมาะสมของผู้มีชื่อเสียง เช่น ดารา นักร้อง Net Idol ทำให้เกิดค่านิยมที่ผิด และพฤติกรรมเลียนแบบในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การแต่งตัวโป๊ การใช้ยาเสพติด

๕. การโพสรูปหรือข้อความที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย การแอบอ้าง การตัดต่อภาพ การปลอมแปลง ละเมิดสิทธิทางเฟสบุค นำไปสู่การเกิดปัญหาอาชญากรรม

๖. ผู้นำเสนอข่าวและสื่อมวลชนขาดจรรยาบรรณในการนำเสนอ

๗. การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดที่ยังไม่เข้มงวดและจริงจัง

แนวทางการสร้างภูมิคุ้มกัน

๑. การใช้วิจารณ์งานในเลือกรับสื่อที่มีประโยชน์ โดยการไตร่ตรอง แยกแยะวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้อง รู้เท่าทัน และคิดอย่างสร้างสรรค์ เช็กก่อนแชร์ อย่าตกเป็นเหยื่อของผู้ที่ประสงค์ร้ายและใช้สื่อในทางที่ผิด อย่ารับข่าวสารเพียงด้านเดียว

๒. ครูและผู้ปกครองควรหันมาใส่ใจ และให้คำแนะนำ ตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจต่อเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด แต่ไม่ควรห้ามหรือปิดกั้นการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะในเรื่องเพศ แต่ควรให้เด็กได้เรียนรู้ และเข้าใจภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ปกครองและครู

๓. ปลุกฝังค่านิยมในการเลือกคิดวิเคราะห์ แยกแยะ และค่านิยมในการใช้ชีวิตให้มีคุณภาพ โดยต้องเรียนรู้บทบาทในการเลือกรับสื่อที่ถูกต้อง และเหมาะสม โดยผ่านการขัดเกลาจากครอบครัวจากครอบครัว และสถาบันการศึกษา

๔. วิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลว่าใครเป็นผู้ผลิต ผลิตเพื่ออะไร และเพื่อใคร ก่อนจะนำสื่อไปใช้ประโยชน์ต่อไป

๕. เราจะไม่สามารถหยุดยั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้ แต่สามารถป้องกันปัญหาด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันภายในของตัวเราเอง ด้วยการรู้เท่าทันสื่อและใช้สื่อในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

๖. หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสื่อสร้างสรรค์

๗. ควรจัดการเรียนการสอน/อบรมในสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ เข้าใจให้รู้เท่าทันสื่อ เทคนิคการใช้และการป้องกัน การสอนวิธีคิดแยกแยะ

สื่อที่ดีและไม่ดี การจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในการเลือกใช้ เสพสื่อ และการรู้จักกลั่นกรองข่าว

๘. แจ้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ติดตามลงโทษผู้ที่กระทำผิดกฎหมายหรือเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม หรือแจ้งผู้ดูแลของเว็บไซต์นั้น

๙. สนับสนุน รมรงค์และสร้างสื่อที่สร้างสรรค์ โดยการสร้างกระแสหรือสร้างค่านิยมเพื่อให้เด็กและเยาวชนเลียนแบบพฤติกรรมที่ดี โดยการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และไม่สนับสนุนสื่อที่ไม่เหมาะสม

๑๐. เปิดพื้นที่ในการพูดคุยแลกเปลี่ยนกัน เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ และหาพื้นที่ในการสร้างกิจกรรมเพื่อรณรงค์การบริโภคอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น

๑๑. ดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา การดำรงตนด้วยการมีสติควบคู่ไปกับการสร้างเสริมคุณธรรม/จริยธรรมในการสร้างและเสพสื่อ

๑๒. สื่อก็ต้องมีจรรยาบรรณ มีการกำหนดกรอบในการนำเสนอสื่อให้มีความเหมาะสม

ข้อสรุป ในยุคที่สื่อเข้ามาเมื่ออิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของทุกคน ไม่ว่าจะการทำงาน การเรียน การติดต่อสื่อสาร ทำให้ทุกคนไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีเหล่านั้น ดังนั้น สิ่งที่สามารถกระทำได้ คือ การสร้างเกราะกำบังหรือการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับตนเอง ดังนั้น การใช้โซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับตัวผู้ใช้ (User) และการปลูกฝังความคิดเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมภายในจิตใจให้รู้จักป้องกันตัวเองจากสื่อลามก อนาจาร และสิ่งผิดกฎหมายต่างๆ พร้อมกับส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กมีโอกาส

คิดวิเคราะห์ สร้างการเรียนรู้ด้วยตัวเอง จากประสบการณ์ของผู้ใหญ่ที่แวดล้อม ไม่ว่าจะบิดามารดา ผู้ปกครอง และครู ซึ่งถือเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กสามารถอยู่ในโลกของสื่อได้อย่างปลอดภัย และรู้จักใช้สื่อให้เกิดประโยชน์เพื่อการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมและมีสุขภาวะ อันจะนำไปสู่การหล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กล่าวคือการเป็นคนรู้จัก รู้จักแยกแยะ รู้จักเลือก เท่าทันอารมณ์ ความรู้สึก ช่างคิด ช่างสังเกต และรู้จักแสพสื่อให้เกิดประโยชน์ เพื่อนำไปสู่การสร้างพลเมืองที่ดี และมีคุณภาพของสังคมต่อไป โดยต้องตระหนักใน ๒ เรื่อง ได้แก่

๑. ภูมิคุ้มกันภายใน ได้แก่ ความคิดความเชื่อ การมีวิจารณญาณในการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจในเสพสื่อ

๒. ภูมิคุ้มกันภายนอก โดยการจำกัดกรอบในการนำเสนอสื่อให้มีความเหมาะสม ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมสื่อ ผู้ใช้สื่อ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อ เป็นต้น

การสรุปผลและกล่าวปิดการเสวนา

สรุปผลและกล่าวปิดการเสวนา โดย นายสุรรัฐ ศิลปอนันต์
อนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

นายสุรรัฐ ศิลปอนันต์ อนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ กล่าวว่ เราเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา ระบบการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของประเทศชาติ ประเทศชาติเป็นส่วนหนึ่งของโลก ดังนั้น การรับรู้ผ่านสื่อในทุกวันนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อตัวเรา มองในมุมกลับกัน แนวคิด ค่านิยม พฤติกรรมของคนในสังคมย่อมเป็นผลสะท้อนกลับและส่งผลกระทบต่อสังคมต่อประเทศชาติและต่อโลกเช่นเดียวกัน ดังนั้น เราต้องรู้เท่าทันเพื่อให้อยู่ด้วยกันได้อย่างเหมาะสม การจัดเวทีเสวนาในวันนี้ ได้ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการใช้สื่อและเสพสื่ออย่างสร้างสรรค์ให้เท่าทันยุคสมัย รวมทั้งค้นหาและกำหนดแนวทางในการสร้าง “ภูมิคุ้มกันทางสังคม” ต่อเด็กและเยาวชน ตลอดจนหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาและบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น การแก้ไขกฎหมายให้เอื้อต่อแนวทางในการป้องกันการปฏิสัมพันธ์เด็กกับสื่อที่ไม่พึงประสงค์ต่อไป ทั้งนี้

คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ จะรวบรวมผลที่ได้จากการเสวนาในครั้งนี้และเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

- ปิดการเสวนา -

ภาคผนวก

รายชื่อคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

๑. นายวัลลภ ตังคณานุก์รัช	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายมณฑิเยร บุญตัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสาวรณณี สิริเวชชะพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พลอากาศเอก ชนัท รัตนอุบล	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นายแถมสิน รัตนพันธ์	กรรมการและที่ปรึกษา
๗. พลตรี จารึก อารีราชการัญญ์	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๙. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. นางกาญจนารัตน์ สิวโรจน์	กรรมการ
๑๑. รศ.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธีระวัฒน์ บุญยะประดับ	กรรมการ
๑๓. นายปรีชา วัชรภักย์	กรรมการ
๑๔. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรดม	กรรมการ
๑๕. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	กรรมการ
๑๖. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๗. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	กรรมการ
๑๘. พลเอก อุดลยเดช อินทะพงษ์	กรรมการ
๑๙. พลเอก อรุณ สมตน	กรรมการ
๒๐. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	กรรมการ
๒๑. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	เลขานุการคณะกรรมการ

รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

รายชื่อที่ปรึกษาทิตติมศักดิ์คณะกรรมการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะกรรมการธิการ

๑. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร
๒. นางจันทิรา กิตติฐิติกุล
๓. นางผาณิต พุนศิริวงศ์
๔. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง
๕. นายวงศ์พันธ์ ฌันชัยพัต
๖. นางระรินทิพย์ ศิโรรัตน์
๗. ดร. สมบูรณ์ วรार्หับันชุกรวิทย์
๘. นาวาตรี สมพล มหาสิงห์
๙. พลตำรวจโท สันติ เพ็ญสุตร
๑๐. นางสุนทรี พัวเวส
๑๑. นายสุรวัฒน์ ชมพูพงษ์
๑๒. นายอโนทัย ฤทธิปัญญาวงศ์
๑๓. นายอภิชาติ คัมภีรศาสตร์
๑๔. พลโท อัครชัย จันทระโตษะ
๑๕. พลอากาศตรี อิทธิพร คณะเจริญ
๑๖. นายเอกพิทยา เอี่ยมคงเอก

รายชื่อคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

๑. คุณหญิงทรงสุฑา ยอดมณี ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก อรุณ สมตน์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรดม รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสุรัฐ ศิลปอนันต์ อนุกรรมการ
๕. นายภูมิสรรค์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา อนุกรรมการ
๖. นางสาวอรุณโรจน์ เลี่ยมทอง อนุกรรมการ
๗. นางธิดา ศรีไพพรรณ อนุกรรมการ
๘. นาวาโท สมพล มหาสิงห์ อนุกรรมการ
๙. นางเมธินี รัตสาร อนุกรรมการ
๑๐. นายกันตพิจน์ ศรีบุญรัตน์ อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นายแถมสิน รัตนพันธ์ ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓. รศ. จินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๔. พลโท อัครชัย จันทโรตยะ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๕. รศ.ดร. อาชัญญา รัตนอุบล ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๖. ดร. สมบูรณ์ วรหัตถ์พันธุ์วิทย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๗. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๘. นายวิญญู พิทักษ์ปรกรณ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๙. รศ.ดร. คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๐. นางเพ็ญศรี เคียงศิริ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๑. นางนฤมล ล้อมทอง ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๒. นายเศรษฐา ศิระฉายา ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๓. นางกรรณิการ์ จรัสอุไรสิน ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

๒๔. นางสาวริน ลิขิตาภรณ์

๒๕. นายวงศ์พันธ์ ฌันชัยพัต

๒๖. นายนิติ ถาวรวัฒนชัย

๒๗. นายรณฤทธิ์ มงคลรัตน์

๒๘. นางรัชกร เหมะจันทร์

๒๙. นางธนันท์ธร นิธิธีรพัชร

๓๐. นางทิพยา กิตติขจร

๓๑. นายโชติเวชญ์ อึ้งเกลี้ยง

๓๒. นายพันธุ์ เจตณลิน

๓๓. นางเทพวัลย์ ภรณวัย

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

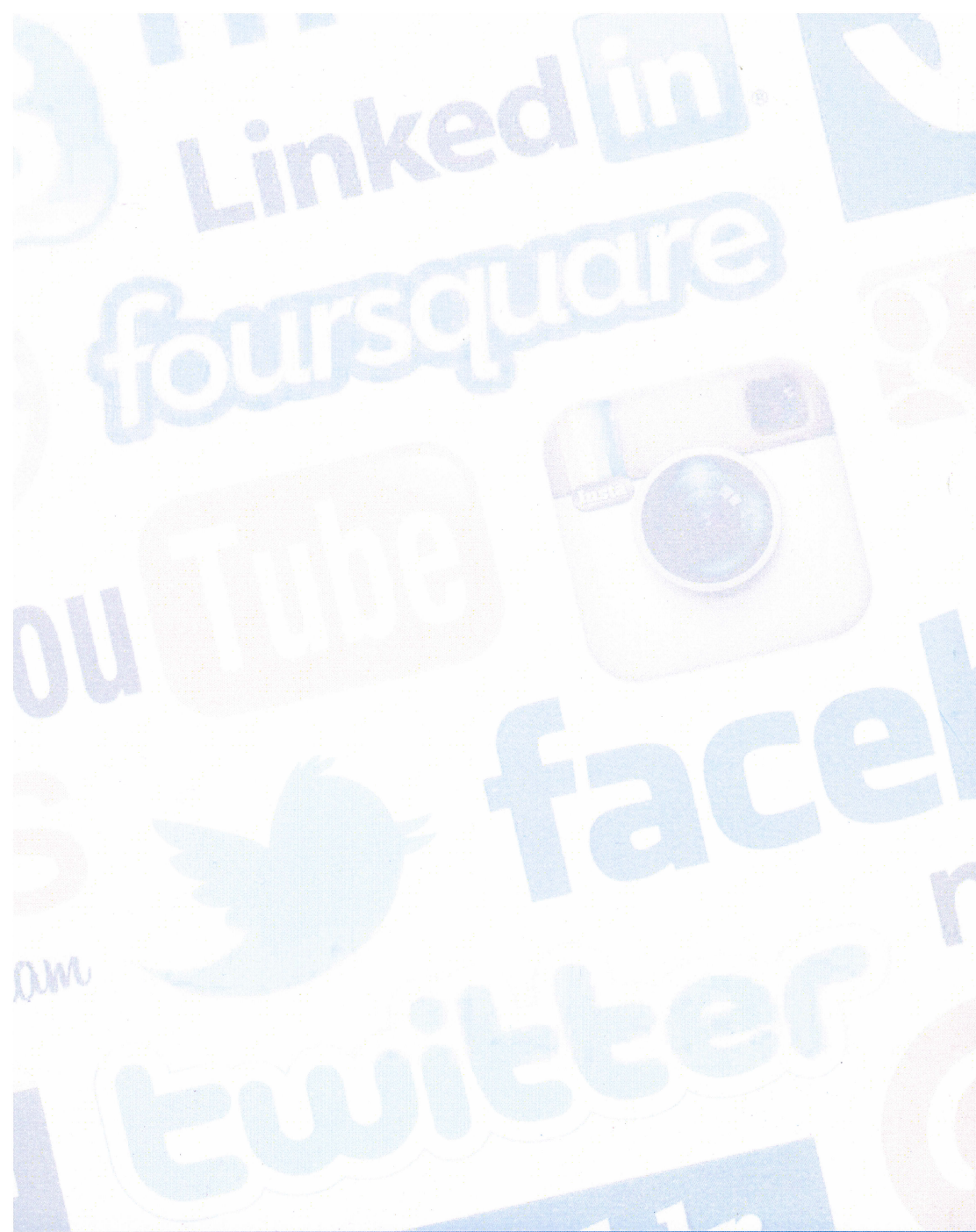
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการสตรี

๑. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก วีรวัฒน์ ฉันทศาสตร์โกศล	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	อนุกรรมการ
๕. นางสุทธินี เมธีประภา	อนุกรรมการ
๖. ดร. สุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	อนุกรรมการ
๗. นางสุชาดา นันทะพานิชสกุล	อนุกรรมการ
๘. นายพิสุทธิ ทรัพย์วิจิตร	อนุกรรมการ
๙. นายสืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑๐. พลตรี วีระศักดิ์ นาทะสิริ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางกีระณา สุมาวงศ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายสุรวัฒน์ ชมภูพงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. ทพ.ดร. อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการกิจการคนพิการ

๑. นายมณฑิเยร บุญตัน ประธานคณะกรรมการ
๒. พลอากาศเอก ชนิต รัตนอุบล รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. แพทย์หญิงวิชรา รั้วไพบูลย์ อนุกรรมการ
๕. นางอาทิตยา นรารววัชร อนุกรรมการ
๖. นายธีรยุทธ สุขคนธวิท อนุกรรมการ
๗. นายต่อพงศ์ เสลานนท์ อนุกรรมการ
๘. นายวิฑูต บุณนาค อนุกรรมการ
๙. นางสาววันทนีย์ พันธชาติ อนุกรรมการ
๑๐. นางพวงแก้ว กิจธรรม อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓. นางเบญจา ชลธารันนท์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๔. นางนภา เศรษฐกร ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๕. นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๖. นางพิมพ์า ขจรธรรม ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๗. นายศุภชีพ ดิษเทศ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๘. นายอนุชา รัตนสินธุ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๙. นายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักงานพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๘๓๑ ๔๔๗๑-๒ ๑๑๙ ๐ ๒๘๓๑ ๔๔๗๕-๖